

лення. Перш за все, це – усі викладачі університету і кожний конкретний викладач. Другий учасник навчального процесу – суб'єкт навчання, студенти і кожний конкретний студент. Компетентнісний підхід робить акцент не на зміст, а на результати навчання, які зможуть адаптуватися до мінливих потреб студентів, викладачів і спільноти. Результати навчання проявляються у формі компетенцій. Компетенції відображають здатність людини продуктивно діяти в професійних ситуаціях. Компетентнісний підхід означає чітке визначення того, що студент вивчить, опанувавши певний розділ, курс на програмному рівні. Новим в освіті є визначення того, що студент вивчить за аудиторний час, або за семестр (зазвичай 17 тижнів). Застосування компетентнісного підходу в освіті дозволяє студенту вивчати матеріал за його / її власним темпом.

Перед викладачем стоїть задача відбору змісту матеріалу, яке має відображати цілісний досвід рішення життєвих проблем, виконання ключових (які відносяться до багатьох соціальних сфер) функцій, соціальних ролей, компетенцій і який не є тільки способом отримання знань.

Викладачі хочуть не тільки, щоб їхні студенти отримували задоволення від процесу навчання, а також важливим для них є дисципліна та контроль з боку викладача на занятті в університеті. Дискусія стосовно того, який метод навчання кращий: той, де головний в класі – викладач (teacher-centered) чи студентоцентрований (student-centered) ведеться протягом багатьох років. Деякі студенти стверджують, що викладач-центрована освіта є ефективнішою стратегією. Хоча кожен викладач має свою власну думку і певні ідеї стосовно того, який тип освіти найкращий, але існують як переваги, так і недоліки кожного підходу.

Викладач-центрований тип передбачає, що саме викладач є головною фігурою у цій моделі. Студенти розглядаються як «порожні судини», чия основна роль полягає у пасивному сприйнятті інформації з кінцевою метою тестування і отримання оцінки. Головна місія викладача – передати знання своїм студентам. Результати засвоєння знань студентів вимірюються шляхом написання об'єктивних тестів на оцінку. У викладач-орієнтованій освіті студенти фокусують всю свою увагу на вчителя. Вчитель говорить, у той час як студенти виключно слухають. Зосередження уваги студентів на викладачі може набриднути студентам, вони можуть думати про своє і, таким чином, можуть пропустити важливі факти. За такої освіти студенти не можуть проявити себе, задати питання і направляти своє власне навчання.

Під час студентоцентрованого навчання студенти замість того, щоб виключно слухати викладача, взаємодіють з ним в однаковій мірі. Заохочується групова робота, студенти вчать співпрацювати і взаємодіяти один з одним. Студенти набувають важливих комунікативних навичок і вміння співпрацювати через групову роботу.

Викладач має тренувати студентів і полегшити їх навчання і загальне розуміння матеріалу. Результати навчання студентів вимірюються через формальні і неформальні форми оцінювання, такі як групові проекти, студентські портфоліо і участь на заняттях. Оскільки одна з основних ідей компетентнісного підходу полягає в тому, що освіту (як результат і цінність) не може хтось або щось дати. Її треба здобути і присвоїти у вигляді знань, умінь, навичок і способів їх пред'явлення світу тільки в процесі активної самостійної діяльності студентів. На цьому етапі у студентів формується навчально-дослідницька компетентність.

*Осокіна А.В., к.е.н.,
доцент кафедри менеджменту*

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ – ОСНОВА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Підготовка професійних управлінців для різних сфер економіки — завдання, що постає перед навчальними закладами, орієнтованими на випуск фахівців у галузі менеджменту, — вимагає особливих умов і підходів. Одною з важливих особливостей сучасної менеджмент-освіти є створення таких умов навчання, у яких студент виступає ключовим клієнтом навчального процесу, навколо вимог якого повинен будуватись освітній процес. У такому разі, мова йде про реалізацію ідеї студентоцентризму через надання таких компетенцій клієнтам освітньої системи, які би забезпечили їх конкурентоспроможність і ринкову вартість.

Головною компетенцією сучасного керівника виступає його спроможність за різних факторів середовища знаходити правильні рішення у складних ситуаціях. При цьому важливу роль відіграє спроможність інтеграції знань з різних економічних і менеджмент-дисциплін у процесі прийняття рішень. Таким чином, на сучасному етапі розвитку менеджмент-освіти в Україні важливими є не тільки зміна змісту освіти через введення нових навчальних курсів, але й зміна форми та стилю передачі знань і набуття компетенцій.

Чим викликана така зміна акцентів? Визначально, це пов'язано із зміною вимог роботодавців до працівників, з одного боку, та усвідомленням цінності та змістовності навчання з боку студентства, які можливо окреслити у вигляді таких вихідних положень:

1) сучасний студент прагне відчувати себе долученим до навчання в активній формі двостороннього повноцінного обміну інформацією із викладачем; при цьому роль викладача не припиняється, а навпаки, стає значнішою через необхідність виступу в якості експерта та наставника;

2) серед величезного розмаїття інформації і високої її доступності, студент шукає можливості найшвидшого застосування отриманих під час навчання знань і вмінь; саме це виступає своєрідним тестом на підтвердження корисності отриманої інформації, створює стимули до навчання;

3) процес навчання необхідно організувати на всіх його етапах у вигляді спільної діяльності того, хто навчається та того, хто навчає; при цьому повинен змінюватись стиль взаємодії викладача із студентською аудиторією: від традиційного дещо авторитарного стилю, при якому зміст поданої інформації не підлягає сумніву до експертного та еталонного стилю, що базується на володінні прикладними знаннями та авторитеті особистості викладача, його залученості та готовності до співпраці із студентом.

У вирішенні такої задачі значну роль відіграють інтерактивні технології навчання, серед яких при підготовці управлінців найкращим чином себе зарекомендували методи комп'ютерних бізнес-симуляцій і кейс-метод. Чому? Виходячи з того, що процес управління є ситуативним, творчим і персоніфікованим, щоб підготувати кваліфікованого спеціаліста, необхідно також діяти ситуативно і персоніфіковано. Саме досягненню цієї мети сприяє використання ситуативних методик навчання, які й закладено в основу застосування ділових ігор, бізнес-симуляцій, дискусій.

Саме впроваджені кафедрою менеджменту тренінги «Прийняття управлінських рішень на підприємстві» для студентів 3, 4 курсів і застосування широкого набору реальних бізнесових ситуацій майже в усіх дисциплінах кафедри, створює гарне підґрунтя для реалізації актуальних положень студентоцентрованої освіти, викладених вище. Активне застосування таких бізнес-тренажерів у стилі освітнього Hi-Tech дає можливість слухачам за досить короткий час отримати унікальні практичні навички управління бізнесом, розвинути управлінські компетенції та органічно поєднувати у комплексі теоретичні знання з основ бізнесу із прикладними аспектами його функціонування з урахуванням впливу ринкових факторів.

Остапенко Е.О., к.п.н,
старший викладач кафедри іноземних мов ФЕФ

ПРИНЦИПИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

В основу студентоцентрованої освіти покладено ідею максимального забезпечення студентам їх шансів на ринку праці [4, с. 16], яка знаходить віддзеркалення в освітніх програмах, орієнтованих на результати навчання та урахування особливостей пріоритетів тих, що навчається [2, с. 61], що актуалізує проблему досягнення максимальної ефективності цього процесу.

Вирішення даної проблеми, на нашу думку, може бути досягнуто шляхом активізації навчання, яке базується на принципах свідомості та активності, суб'єктності й синергетичності.

Розглянемо зазначені принципи. Принцип свідомості та активності ґрунтується на усвідомленні пріоритетів та активному самоменеджменті студентів. Відображає активну роль особистості студента під час засвоєння знань, які здобуваються через інтенсивну розумову діяльність.

Принцип свідомості та активності реалізується через самостійну пізнавальну діяльність – систему самостійних пізнавальних дій, спрямованих на досягнення певної педагогічної мети і може бути реалізованим через використання модифікованої нами методики аутометодичних дій самостійної навчальної діяльності І. Гініатуліна [3, с. 21], напрацювання студентом власного арсеналу методів самоуправління та їх постійне застосування, що значно покращує результати навчання.

Принцип суб'єктності передбачає позицію автора свого життя, який свідомо ставить цілі з самореалізації та самовдосконалення, визначає свої проблеми і перспективи, керує власним саморозвитком.

Успішність становлення суб'єкта діяльності буде залежати від: 1) адекватності відображення суб'єктом діяльності об'єкта, тобто від того, що суб'єкт намагається пізнати і перетворити у навколишньому світі; 2) профпридатності суб'єкта (буде визначатися характером професійної мотивації особистості, її спрямованістю, інтересами, установками тощо); 3) розвитку у суб'єкта власних способів розв'язання типових життєвих і кризових проблем, уявлень про своє місце в житті, системи самооцінки і самовдосконалення [1, с. 60].